

به نام خداوند بخشنده مهربان

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

دانشکده

طرح دوره (Course plan)

دوره یا ترم تحصیلی: نیمسال اول		نام و کد درس: روش تحقیق در علوم بهداشتی - کد درس: ۱۷۷۳۴۰۰۲۵
پیش نیاز: -	گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی	تعداد فراگیران: ۳
تعداد واحد: ۲ واحد	تعداد کل جلسات: ۱۷	مکان برگزاری کلاس: دانشکده بهداشت
زمان برگزاری کلاس: سه شنبه ۱۰-۱۲	مدرس و مسئول درس: دکتر مهدیه حیدری - دکتر بهروز فتاحی	ایمیل مدرس: m.heydari8994@gmail.com

توصیف درس (Lesson Description)

این درس به منظور آشنایی دانشجویان با اصول، مفاهیم و فرآیندهای پژوهش علمی در حوزه علوم بهداشتی طراحی شده است. در این دوره، فراگیران با انواع روش‌های پژوهش، مراحل انجام مطالعه علمی، روش‌های گردآوری و تحلیل داده‌ها، ملاحظات اخلاقی در پژوهش و نحوه گزارش‌نویسی علمی آشنا می‌شوند. تأکید ویژه‌ای بر کاربرد عملی این مفاهیم در حوزه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی صورت خواهد گرفت.

اهداف درس

هدف کلی (Goal)

توانمندسازی دانشجویان در درک اصول روش تحقیق و کسب مهارت‌های لازم برای طراحی، اجرا و گزارش‌دهی پژوهش‌های علمی در حوزه علوم بهداشتی و مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

اهداف اختصاصی (Objectives)

انتظار می‌رود دانشجویان در پایان این دوره بتوانند:

با مفاهیم پایه‌ای پژوهش علمی و انواع مطالعات، انتخاب موضوع پژوهشی مرتبط با حوزه تخصصی خود و تدوین بیان مسئله علمی، طراحی اهداف، سؤالات و فرضیه‌های پژوهشی، شناسایی متغیرهای پژوهش، روش‌های مناسب گردآوری داده (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده) و روایی و پایایی ابزارها، آشنایی با اصول نمونه‌گیری و محاسبه حجم نمونه، اصول اولیه تحلیل داده‌های کمی و کیفی، ملاحظات اخلاقی در پژوهش، اصول نگارش علمی، رفرنس‌دهی استاندارد و گزارش‌نویسی پژوهش، فرآیند انتشار مقاله علمی و انتخاب مجله مناسب و انواع مطالعات کیفی آشنا شوند.

امکانات و مواد آموزشی (Educational Resources)

اسلایدهای آموزشی، دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی علمی (SID, Magiran, PubMed, Scopus)
کتاب‌های مرجع روش تحقیق، دسترسی به سامانه‌های مدیریت منابع (EndNote, Mendeley)

روش ها و فنون آموزشی (Educational Methods / Techniques)

- سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ
- کارگاه‌های عملی نگارش پروپوزال و مقاله
- بحث گروهی
- ارائه دانشجویی و نقد همتا (Peer Review)
- تمرین‌های کلاسی و تکالیف کاربردی

استراتژی آموزشی (Educational Strategy)

رویکرد اصلی این دوره، یادگیری فعال مشارکتی و دانشجو-محور با تأکید بر کاربرد عملی مفاهیم است.

مقررات کلاسی، تکالیف و تجارب یادگیری (Rules / Assignments / Learning experiences)

حضور به‌موقع و منظم در جلسات الزامی است
مشارکت فعال در بحث‌های کلاسی و کارگاه‌ها امتیاز مثبت دارد.
تحویل به‌موقع تکالیف و پروژه‌ها ضروری است.

ارزیابی دانشجو (Student Assessment)

آزمون این دوره، شامل ترکیبی از پیش آزمون، آزمون شفاهی کلاسی، آزمونهای *Formative* و *Summative* خواهد بود:

نمره	آیتم
٪۱۰	حضور و مشارکت در بحث
٪۴۰	ارائه پروپوزال
٪ ۵۰	آزمون پایان ترم (Summative)
۱۰۰	مجموع نمره

درفنس و منابع آموزشى (References)

۱. عابدسعيدى ژيلا، اميرعلى اكبرى صديقه، روش تحقيق در علوم پزشكى و بهداشت. انتشارات سالمى.
۲. ملك افضى حسن، مجدزاده رضا، فتحوى اكبر، توكلى سامان. روش شناسى پژوهش هاى كاربردى در علوم پزشكى. تهران دانشگاه علوم پزشكى تهران، معاونت پژوهشى.
۳. تحقيق در سيستم هاى بهداشتى، سازمان جهانى بهداشت. ترجمه دكتور على زعيم، انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكى.
۴. زابلى روح الله، بهادري محمدكريم، روش تحقيق جامع در مديريت سلامت. تهران: دانشگاه علوم پزشكى بقيه الله (عج).
۵. ملك افضى حسين، تحقيق در نظام سلامت. انتشارات دريچه نو.
6. Frances Griffiths. Research Methods for Health Care Practice. SAGE Publications Ltd.
7. Hilla Brink, Christa Van der Walt, Gisela Van Rensburg. Fundamentals of Research Methodology for Health Care Professionals. Juta and Company Ltd.

جدول زمان بندى درس (Schedule):

جلسه / هفته	تاريخ برگزاردى كلاس	موضوع / محتوای درسى
۱		كليات روش تحقيق و مدل پياز فرآيند پژوهش
۲		انواع پژوهش هاو مراحل علمى پژوهش
۳		نحوه انتخاب موضوع پژوهش، روش نگارش بيان مساله و بررسى متون
۴		نحوه نگارش اهداف پژوهشى و سوالات و فرضيات، انواع متغيرها و سنجش آن ها
۵		انواع روش هاى گردآورى داده و روايى و پايابى آن ها(مشاهده - پرسشنامه)
۶		انواع روش هاى گردآورى داده و روايى و پايابى آن ها(مصاحبه)
۷		انواع مطالعات مرورى
۸		آشنايى با مفاهيم جامعه، نمونه آمارى و روش هاى نمونه گيرى
۹		روش هاى تجزيه و تحليل داده ها
۱۰		اخلاق در پژوهش و ملاحظات اخلاقى، محدوديت هاى مطالعه و راهكار هاى كاهش آنها
۱۱		آشنايى با انواع مقالات و مجلات و مفاهيم چاپ مقالات

نحوه گزارش پژوهش و پایان نامه	۱۲
نحوه رفرنس نویسی در پژوهش	۱۳
آشنایی با انواع رویکردهای مطالعات کیفی	۱۴
نحوه جمع آوری داده در مطالعات کیفی	۱۵
روش های تحلیل داده های کیفی	۱۶
آزمون پایان ترم	۱۷